Parlaimint na hEorpa
2024-2029

An Coiste um Shaoirsí Sibhialta, um Cheartas agus um Ghnóthaí Baile

2024/0305(NLE)

23.10.2025

***

DRÉACHTMHOLADH

ar an dréachtchinneadh ón gComhairle maidir le tabhairt i gcrích an Chomhaontaithe idir an tAontas Eorpach agus an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin maidir le gníomhaíochtaí oibríochtúla arna ndéanamh ag an nGníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta sa Bhoisnia agus an Heirseagaivéin
(16666/2024 – C10-0117/2025 – 2024/0305(NLE))

An Coiste um Shaoirsí Sibhialta, um Cheartas agus um Ghnóthaí Baile

Rapóirtéir: Jaroslav Bžoch

Eochair do na siombailí a úsáidtear

*	An nós imeachta comhairliúcháin
***	Nós imeachta an toilithe
***I	An gnáthnós imeachta reachtach (an chéad léamh)
***II	An gnáthnós imeachta reachtach (an dara léamh)
***III	An gnáthnós imeachta reachtach (an tríú léamh)

(Braitheann an cineál nós imeachta ar an mbunús dlí a mholtar sa dréachtghníomh.)

CLÁR

Leathanach

DRÉACHTRÚN REACHTACH Ó PHARLAIMINT NA hEORPA 5

RÁITEAS MÍNIÚCHÁIN 6

DRÉACHTRÚN REACHTACH Ó PHARLAIMINT NA hEORPA

ar an dréachtchinneadh ón gComhairle maidir le tabhairt i gcrích an Chomhaontaithe idir an tAontas Eorpach agus an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin maidir le gníomhaíochtaí oibríochtúla arna ndéanamh ag an nGníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta sa Bhoisnia agus an Heirseagaivéin (16666/2024 – C10-0117/2025 – 2024/0305(NLE))

(Toiliú)

Tá Parlaimint na hEorpa,

– ag féachaint don dréachtchinneadh ón gComhairle (16666/2024),

– ag féachaint don dréachtchomhaontú idir an tAontas Eorpach agus an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin maidir le gníomhaíochtaí oibríochtúla arna ndéanamh ag an nGníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta sa Bhoisnia agus an Heirseagaivéin (16665/2024),

– ag féachaint don iarraidh ar thoiliú a thíolaic an Chomhairle i gcomhréir le hAirteagal 77(2), pointí (b) agus (d), Airteagal 79(2), pointe (c), agus Airteagal 218(6), an dara fomhír, pointe (a), den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (C10-0117/2025),

– ag féachaint do Riail 107(1) agus (4), agus do Riail 117(7) dá Rialacha Nós Imeachta,

– ag féachaint don mholadh ón gCoiste um Shaoirsí Sibhialta, um Cheartas agus um Ghnóthaí Baile (A10-0000/2025),

1. ag tabhairt a toilithe do thabhairt i gcrích an chomhaontaithe;

2. á threorú dá hUachtarán a seasamh a chur ar aghaidh chuig an gComhairle, chuig an gCoimisiún agus chuig rialtais agus parlaimintí na mBallstát agus chuig rialtais agus parlaimintí na Boisnia agus na Heirseagaivéine.

RÁITEAS MÍNIÚCHÁIN

a. Cúlra

Tá sé mar aidhm leis an gCinneadh a mholtar ón gComhairle formheas a dhéanamh ar an gComhaontú Stádais idir an tAontas Eorpach agus an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin maidir le gníomhaíochtaí oibríochtúla arna ndéanamh ag an nGníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta sa Bhoisnia agus an Heirseagaivéin mar a fhoráiltear dó i Rialachán (AE) 2019/1896 maidir leis an nGarda Teorann agus Cósta Eorpach.

Ar cheann de chúraimí na Gníomhaireachta Eorpaí um an nGarda Teorann agus Cósta ('an Ghníomhaireacht') tá oibriú i gcomhar le tríú tíortha i ndáil leis na réimsí a chumhdaítear leis an Rialachán maidir leis an nGarda Teorann agus Cósta Eorpach 'lena n-áirítear imscaradh oibríochtúil féideartha foirne bainistithe teorainneacha i dtríú tíortha'. Féadfaidh an Ghníomhaireacht oibriú i gcomhar le húdaráis tríú tíortha atá inniúil in ábhair a chumhdaítear sa Rialachán a mhéid is gá chun a cúraimí a chomhlíonadh agus féadfaidh sí gníomhaíochtaí a bhaineann le bainistiú comhtháite teorainneacha san Eoraip a dhéanamh ar chríoch tríú tír faoi réir comhaontú ón tríú tír sin.

Is é an cuspóir atá ag an gcomhaontú stádais go gcumhdófar gach gné is gá le dul i mbun ghníomhaíochtaí na Gníomhaireachta i dtríú tíortha. De bhun Airteagal 73(3) de Rialachán (AE) 2019/1896, in imthosca ina bhfuil gá le foirne bainistithe teorainneacha ó bhuanchór an Gharda Teorann agus Cósta Eorpaigh a imscaradh i dtríú tír ina bhfeidhmeoidh baill de na foirne cumhachtaí feidhmiúcháin, tabharfaidh an tAontas comhaontú stádais i gcrích leis an tríú tír lena mbaineann.

I gcomhréir leis an Rialachán maidir leis an nGarda Teorann agus Cósta Eorpach agus dá dtagraítear in Airteagal 76(1)) den Rialachán a thíolaic an Coimisiún i dteachtaireacht COM(2021) 829 uaidh faoi shamhail de chomhaontú stádais dá dtagraítear i Rialachán (AE) Uimh. 2019/1886 ina bhfuil forálacha sonracha maidir le gníomhaíochtaí a dhéanamh ar chríoch triú tíortha. Tá an comhaontú stádais leis an mBoisnia agus an Heirseagaivéin bunaithe ar an tsamhail arna tarraingt suas ag an gCoimisiún.

Chuir an Coimisiún na rapóirtéirí ar an eolas an 14 Deireadh Fómhair 2025 maidir leis an dul chun cinn atá déanta sna caibidlíochtaí idir an tAontas Eorpach agus an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin faoi chomhaontú stádais. Bhí údaráis na Boisnia agus na Heirseagaivéine i láthair ag an gcruinniú freisin. Tá cruinniú leis an Oifigeach um Chearta Bunúsacha in Frontex ('FRO') agus leis an Maoirseoir Eorpach ar Chosaint Sonraí ('MECS') beartaithe freisin don 6 Samhain 2025. Síníodh an comhaontú an 11 Meitheamh 2025 i Sairéavó, an Bhoisnia agus an Heirseagaivéin.

b. Seasamh an Rapóirtéara

Ag buaic ghéarchéim na himirce agus na ndídeanaithe in 2015, tháinig na céadta míle iarrthóirí tearmainn agus imirceach isteach san Aontas Eorpach trí na Balcáin Thiar. Ba shuaithinseach an brú imirce ar shlite na mBalcán Thiar sna blianta ina dhiaidh sin, rud a chruthaigh brú ag teorainneacha seachtracha an Aontais. Dá bhrí sin, bhí gá le tuilleadh iarrachtaí chun sreabhadh na himirce a rialú ar bhealach dlíthiúil, i gcomhréir leis an reachtaíocht idirnáisiúnta agus Eorpach.

Measann an Rapóirtéir go bhfuil sé ríthábhachtach comhaontuithe foirmiúla atá ceangailteach ó thaobh dlí a thabhairt i gcrích faoi chuimsiú an chomhair le tríú tíortha chun trédhearcacht, grinnscrúdú poiblí agus maoirseacht dhaonlathach ar an gcomhar sin a áirithiú.

Is dlúthchuid de chobhsaíocht agus spás slándála na hEorpa é comhar struchtúrtha agus marthanach le tríú tíortha, go háirithe leis na Balcáin Thiar. Dá bhrí sin, tá neartú an chomhair maidir le himirce agus bainistiú teorainneacha leis an mBoisnia agus an Heirseagaivéin tábhachtach go straitéiseach chun an brú ar theoireannacha na Cróite atá comharsanach leis an mBoisnia agus an Heirseagaivéin a mhaolú agus, ar an gcaoi sin, cuirfidh sé cosc ar thrasnuithe neamhrialta ag teorainneacha seachtracha an Aontais, chomh maith le dul i ngleic le coireacht trasteorann. Dá bhrí sin, tá dlúthchomhar le comhpháirtithe na mBalcán Thiar ríthábhachtach, ní hamháin chun sreabha imirce chuig an Aontas a bhainistiú, líon na n-imirceach neamhrialta a ísliú agus éifeachtúlacht na n-oibríochtaí um fhilleadh a fheabhsú, ach chun smuigleáil imirceach a chomhrac agus rioscaí a bhaineann le coireacht eagraithe a mhaolú.

Ceanglaítear an nGníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta agus ar Aireacht Chódhnaime Gnóthaí Idirnáisiúnta na Boisnia agus na Heirseagaivéine cloí le forálacha Rialachán (AE) Uimh. 2019/1896 agus a áirithiú go gcomhlíonfar go hiomlán iad, lena n-áirítear maidir le cearta bunúsacha. Le linn nós imeachta an toilithe i bParlaimint na hEorpa, bhí na mínithe a thug an Coimisiún, údaráis ábhartha na Boisnia agus na Heirseagaivéine, FRO agus MECS ar thábhacht an chomhaontaithe stádais seo sásúil. Rannchuideoidh an comhaontú stádais agus oifigigh na Gníomhaireachta Eorpaí um an nGarda Teorann agus Cósta a bheith i láthair ar chríoch na Boisnia agus na Heirseagaivéine le dul i ngleic leis an imirce neamhrialta chuig an Aontas agus le feabhas a chur ar staid fhoriomlán na slándála, agus cearta bunúsacha i bpróisis rialaithe teorann á gcoimirciú go hiomlán ag an am céanna. I bhfianaise an lín shuntasaigh daoine a théann tríd an mBoisnia agus an Heirseagaivéin chun an tAontas a bhaint amach, neartóidh an comhaontú seo ár dtacaíocht do chomhpháirtithe na mBalcán Thiar chun sreabha imirce a bhainistiú ar bhealach níos éifeachtaí agus i gcomhréir iomlán lenár gcaighdeáin Eorpacha.

Mar chonclúid, measann an Rapóirtéir go bhfuil an comhaontú stádais atá beartaithe comhréireach leis an tsamhail-chomhaontú stádais mar a fhoráiltear sa teachtaireacht ón gCoimisiúin maidir leis an inneachar agus na forálacha ba ceart a bheith sa chomhaontú deiridh.

Agus an comhaontú seo ag tús chéim chur chun feidhme, iarrann an Pharlaimint go gcuirfidh an Ghníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta na gníomhaíochtaí a sheoltar mar chuid de chur chun feidhme an Chomhaontaithe Stádais in iúl gan mhoill do Pharlaimint na hEorpa agus cuireann sí i gcuimhne don Ghníomhaireacht a dualgas measúnú ar chomhar le tríú tíortha a áireamh ina tuarascálacha bliantúla i gcomhréir le hAirteagal 73(8) de Rialachán (AE) Uimh. 2019/1896.

Chruthaigh comhaontuithe stádais ar ghníomhaíochtaí oibríochtúla ag an nGníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta a tugadh i gcrích cheana féin leis an Moldóiv, leis an Macadóin Thuaidh, leis an Albáin agus leis an tSeirbia, go bhfuil torthaí dearfacha ann mar gheall ar an dlúthchomhar leis na Balcáin Thiar.

I bhfianaise a bhfuil thuas, molann an Rapóirtéir don Pharlaimint téacs an dréacht-chinnidh ón gComhairle a fhormhuiniú.